دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری
کارآفرینی و کشاورزی

بررسی و مقایسه ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان دختر (مطالعه موردی: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری)

محمد مهدی مردانشاهی[۱] و علی‌اکبر آقاجانی افروزی[۲]

۱- مدیر مرکز کارآفرینی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، (نویسنده مسئوول: mehdy1352@yahoo.com)
۲- مربی، دانشگاه پیام نور استان مازندران

تاریخ دریافت: ۹۲/۲/۲۱ تاریخ پذیرش: ۹۲/۴/۳۰

چکیده

افزایش تعداد دانشجویان دختر در دانشگاه‌ها، نقش ویژگی‌های کارآفرینی در اشتغال دانش‌آموختگان و همچنین اهمیت بخش کشاورزی و پیامدهای ناشی از بی‌توجهی به آن‌ها باعث شده است تا این پژوهش با هدف بررسی ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان دختر رشته کشاورزی صورت بگیرد. جامعه آماری این پژوهش (۱۷۸۰ نفر دختر) می‌باشند که به روش تصادفی ۳۳۶ نفر نمونه انتخاب شدند. پس از انجام آزمون همبستگی و آزمون t، نتایج نشان می‌دهد که اغلب دانشجویان به جز ویژگی تحمل ابهام در دیگر ویژگی‌های کارآفرینانه شامل، ریسک‌پذیری، سلاست فکری، عمل‌گرایی، کانون کنترل، نیاز به موفقیت، رویاپردازی و چالش‌طلبی شرایط مطلوبی نداشتند. از نظر جنسیت بین پسرها و دخترهای دانشجو، در ویژگی‌های عمل‌گرایی، نیاز به موفقیت، تحمل ابهام، چالش‌طلبی، رویاپردازی و در نهایت کارآفرینی اختلاف معنی‌داری وجود ندارد. اما در ویژگی‌های ریسک‌پذیری، سلاست فکری، کانون کنترل بین دانشجویان پسر و دختر اختلاف معنی‌داری وجود دارد. از نظر ویژگی فردی، بین نوع دیپلم و ویژگی‌های ریسک‌پذیری، نیاز به موفقیت، سلاست فکری، تحمل ابهام و همچنین کارآفرینی رابطه‌ای معنی‌دار وجود دارد. نوع شغل پدر به جز ریسک‌پذیری، با هیچ یک از ویژگی‌ها رابطه ندارد، داشتن تخصص نیز با تحمل ابهام، سابقه راه‌اندازی کسب و کار و تمایل به راه‌اندازی کسب و کار رابطه‌ای معنی‌داری دارد. از سوی دیگر بین دانشجویان سال اول و سال چهارم، در کارآفرینی و هیچ یک از ویژگی‌ها اختلاف معنی‌داری وجود ندارد. مجموع نتایج ضرورت برنامه‌ریزی برای تقویت این ویژگی‌ها را با توجه اهمیت کارآفرینی و گرایش روزافزون زنان به تحصیلات دانشگاهی و همچنین نقش راهبردی کشاورزی در استقلال و رفاه اجتماعی، نشان می‌دهد.

واژه‌های کلیدی: کارآفرینی، ویژگی فردی، ویژگی کارآفرینانه، جنسیت، رشته کشاورزی

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

مقدمه

چالش‌های جمعیتی باعث گردیده که کیفیت آموزش در جهان دچار تحول گردد و برخی از جوامع بتوانند با ارتقاء سطح کمی و کیفی زندگی مردم خود، گستره‌ای از مشاغل را ایجاد کنند که پاسخگوی نیازهای آن جوامع باشد. پرورش نیروی متخصص کارآمد از جمله اهداف و وظایف هر دولت و کشوری می‌باشد تا این افراد با قراردادن عوامل گوناگون در کنار یکدیگر بهره‌وری از منابع را افزایش داده و موجب رشد و توسعه کشور مربوطه گردند (۳۳). از این رو با توجه به اهمیت و نقش کارآفرینی در روند رشد و توسعه اقتصادی، طی دهه ۱۹۸۰، دانشگاه‌ها برحسب ویژگی‌های گروه‌های تحت آموزش و نیازهای محلی، منطقه‌ای و ملی برنامه‌های آموزش و پژوهشی متعددی را طراحی و اجرا کرده‌اند (۳۲).

در کشورهای ثروتمند، نرخ پایین رشد جمعیت به همراه پیر شدن جمعیت، دولت را به لزوم فعالیت اقتصادی زنان آگاه کرده است، زیرا نیمی از جمعیت آنها را زنان تشکیل می‌دهند و محروم شدن اقتصاد از توانایی‌های این قشر ضررهای فراوانی در پی خواهد داشت. در همین راستا دولت‌ها با اصلاح قوانین کار، تأسیس مراکز آموزشی و حمایت از زنان شاغل و کارآفرین، سعی کرده‌اند زمینه را برای ورود آنها به بازار کار فراهم آورند (۲۳). از سوی دیگر، تمایل زنان و دختران به تحصیلات دانشگاهی در سال‌های اخیر افزایش یافته و بیش از ۶۵ درصد ورودی دانشگاه‌ها را دختران به خود اختصاص داده‌اند. این در حالی است که دولت توان جذب این تعداد نیروی آماده به کار را ندارد و بخش خصوصی موجود نیز با گستره محدود خود در کشور، ظرفیت پذیرش این تعداد نیروی انسانی را ندارد. بنابراین، توسعه کارآفرینی اگر تنها راه نباشد، دست‌کم در شرایط امروزی به عنوان یکی از بهترین راه‌حل‌های مبارزه با معضل بیکاری مطرح است (۳۳). از سوی دیگر، مشارکت زنان و نحوه ایفای نقش آنها در ساختارهای اقتصادی یکی از شاخص‌های نوسازی اقتصاد ملی و توسعه اجتماعی است (۲۹). از این رو با توجه به نقش مهم زنان در ارتقای اشتغال و بهبود وضعیت اقتصادی جامعه، ارتقای فعالیت کارآفرینانه در بخش زنان می‌تواند برای رشد و توسعه اقتصاد، افزایش درآمد و بهبود زندگی آنان محرکی مؤثر به شمار آید (۱۹). در واقع، با توجه به نقش حساس زنان در تولید و توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی، کارآفرینی به عنوان مهم‌ترین عامل در به ظهور رساندن توانایی‌های زنان بوده و هر اندازه میزان مشارکت آنان افزایش یابد، روند رشد و توسعه تسهیل می‌گردد. بنابراین جوامعی که خواهان توسعه همه‌جانبه هستند، باید امکان رشد و شکوفایی استعدادها را برای تمامی اعضای خود فراهم سازند (۲۵). بدیهی است که رشد و پرورش افراد برخوردار از شاخصه‌ها و ویژگی‌های کارآفرینانه، هیچ‌گاه در خلا اتفاق نمی‌افتد. بلکه این مهم نیازمند یک جریان آموزشی هدفمند و قبول مسئولیت توسط نظام آموزشی و نهادهای وابسته به آن در سطوح و مقاطع تحصیلی گوناگون به‌ویژه مقطع آموزش عالی می‌باشد (۹). یکی از

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

چالش‌های پیش‌روی جوامع گوناگون، وجود دانش‌آموختگان فاقد توانایی‌های فردی و مهارت‌های لازم برای راه‌اندازی کسب و کار می‌باشد. این امر لزوم آماده‌سازی دانش‌آموختگان دانشگاهی را به وسیله توسعه فرهنگ کارآفرینی در آنها مسلم می‌سازد (۲۸). حال با توجه به اهمیت کارآفرینی و دانشگاه‌ها، به خصوص نقش دانش و تخصص در رشته‌های کشاورزی در عدم وابستگی و توسعه کشورها و در نهایت رفاه اجتماعی، دانشجویان برای کارآفرین شدن به چه ویژگی‌هایی نیاز دارند و وضعیت این ویژگی‌ها در آنها چگونه است؟

تحقیقات نشان می‌دهد که ویژگی‌های مشترک قابل تأملی بین کارآفرینان وجود دارد، البته این ویژگی‌ها منحصر به فرد نبوده و هر یک از کارآفرینان به یک نسبت از این ویژگی‌ها برخوردار نیستند (۲۶). با این حال کارآفرینان، اغلب دارای دارای ویژگی‌های مخصوصی هستند (۱۸). که بعضی از این ویژگی‌ها روان‌شناختی هستند، به این رویکرد که به دنبال تبیین ویژگی شخصیتی است، "رویکرد ویژگی‌ها یا شخصیتی[1]" گفته می‌شود (۱۴). رویکرد ویژگی‌های شخصیتی در مقایسه با سایر رویکردهای کارآفرینی رواج بیشتری دارد (۱۶) و روی این فرضیه که کارآفرینان دارای ویژگی‌ها، دیدگاه‌ها و ارزش‌هایی هستند که یک نیروی محرک برای آنها فراهم می‌کند و آنها را از دیگران متمایز می‌کنند، تأکید می‌کند (۱۱). در خصوص اهمیت و وضعیت این ویژگی‌ها مطالعات زیادی صورت گرفته است، از جمله بدری (۳) در پژوهشی در خصوص قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه اصفهان نتیجه می‌گیرد که قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان (شامل استقلال‌طلبی[2]، کنترل درونی[3]، انگیزه پیشرفت و خلاقیت[4]) بالاتر از میانگین است و بین قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان سال اول و سال آخر تفاوت معنی‌داری وجود دارد (۳). زالی (۳۵) نیز در تحقیقی در خصوص مشخصه‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه مازندران نتیجه می‌گیرد که ۵ خصیصه توفیق‌طلبی[5]، استقلال‌طلبی، ریسک‌پذیری[6]، خلاقیت و عزم و اراده[7] در بین دانشجویان به میزان کمی وجود دارد. هوارد (۱۲) در سال ۲۰۰۴ در خصوص پرورش قابلیت‌های کارآفرینی در دانش‌آموزان به این نتیجه می‌رسد که رابطه‌ای مستقیم بین قابلیت‌های کارآفرینی (استقلال‌طلبی، ریسک‌پذیری، انگیزه‌پیشرفت، کنترل‌درونی و خلاقیت) و توانایی کارآفرینی افراد وجود دارد. غفاری (۸) نیز در مطالعه‌ای به منظور بررسی قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه پیام‌نور اراک نتیجه می‌گیرد که قابلیت کارآفرینی دانشجویان در زمینه‌های استقلال‌طلبی، کنترل‌درونی، انگیزه‌ی پیشرفت و خلاقیت بالاتر از حد میانگین بوده است، اما نمره‌های خطرپذیری از متوسط میانگین پایین‌تر بود. همچنین، آموزش‌های دانشگاهی در پرورش قابلیت‌های کارآفرینی در دانشجویان اثرگذار نبوده است. سوختانلو و همکاران (۳۱) نیز در پژوهشی به ارزیابی و مقایسه‌ی قابلیت‌های روان‌شناختی اثرگذار بر سطح کارآفرینی دانشجویان کشاورزی دانشگاه تهران پرداخته و

1- Trait Approach
2- Desire for Independence
3- Internal Control
4- Creativity
5- Need for Achievement
6- Risk-taking
7- Perservance and Determination

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

نشان دادند که سطوح تحصیلی و دوره‌های دانشگاهی مختلف، سطح قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان کشاورزی را افزایش نمی‌دهد.

اما در خصوص جنسیت و رابطه آن با کارآفرینی، نتایج پژوهش مصلح شیرازی (۲۲) نشان می‌دهد میان دانشجویان دختر و پسر دانشگاه شیراز، از نظر ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه، تفاوتی معنی‌دار دیده نمی‌شود. از سویی دیگر صالحی عمران و رستمی (۲۷)، در پژوهشی با هدف بررسی تأثیر آموزش‌های دانشگاهی در پرورش ویژگی‌های کارآفرینی نشان می‌دهد که دانشجویان دختر و پسر دانشگاه مازندران از نظر برخورداری از روحیه کارآفرینی در یک سطح می‌باشند. فیض (۷) نیز با هدف بررسی نقش ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینانه دانشجویان نتیجه می‌گیرد که بین بیش‌تر ویژگی های کارآفرینی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه سمنان تفاوتی وجود ندارد و فقط در دو ویژگی توفیق‌طلبی و تحمل ابهام تفاوتی اندک در میان آنها دیده می‌شود. همچنین، رضایی و رهسپار (۲۴) در پژوهش خود به بررسی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان می‌پردازند و نتیجه می‌گیرند که دانشجویان دختر و پسر در مولفه‌های روحیه کارآفرینی، نیاز به موفقیت و نیاز به استقلال دارای تفاوتی معنی‌دار بوده ولی در زمینه مرکز کنترل درونی، خلاقیت و ریسک‌پذیری این تفاوت معنی‌دار نمی‌باشد. محمدی و همکاران (۲۰) نیز در پژوهشی به منظور بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی با تمایل به کارآفرینی نتیجه می‌گیرند که بین ویژگی‌های شخصیتی زنان با تمایل آنها به کارآفرینی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد.

حال با توجه به اینکه یکی از اهداف دانشگاه‌های کشاورزی رشد تخصصی و فردی دانشجویان است. دانشجویان پس از ورود به دانشگاه‌ها باید به ابزارهایی مجهز شوند که آنان را قادر می‌سازد تا دانش و نحوه استفاده از آن را تقویت کنند. از این رو تا زمانی که مهارت‌های مورد نیاز در افراد ایجاد نشوند، بهره‌برداری مناسب از تخصص و در نهایت کارآفرینی، امکان‌پذیر نخواهد بود. بنابراین، کارآفرینی و ایجاد اشتغال بیش از هر چیز به میزان و نحوه سرمایه‌گذاری در آموزش عالی و تحقیق و توسعه کشور بستگی دارد و برنامه‌هایی برای تشویق دانشجویان به کارآفرین شدن و شناخت عوامل و فرآیندهای تصمیم‌سازی که منجر به کارآفرین شدن آنها می‌شود، ضروری است (۵). از این رو، در این تحقیق در نظر است وضعیت کارآفرینی و ویژگی‌های مؤثر بر آن را با بررسی فرضیه‌های زیر، بررسی گردد.

فرضیه‌های تحقیق عبارتند از:

فرضیه اهم: دانشجویان دختر ویژگی‌های کارآفرینانه‌ی لازم را دارند.

فرضیه‌های فرعی:

فرضیه فرعی اول: بین دانشجویان دختر و پسر از نظر ویژگی‌های کارآفرینانه اختلاف معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه فرعی دوم: بین دانشجویان دختر سال اول و آخر دانشگاه از نظر ویژگی‌های کارآفرینانه اختلاف معنی‌داری وجود دارد.

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

فرضیه فرعی سوم: بین ویژگی‌های کارآفرینانه دخترها و ویژگی‌های فردی آنان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

مواد و روش‌ها

در تحقیق حاضر علاوه بر روش کتابخانه‌ای و مراجعه به منابع علمی و اسنادی، از ابزار پرسشنامه‌ی استاندارد شده برای گردآوری اطلاعات استفاده شده است. جامعه پژوهشی مورد نظر (۲۰۱۳ نفر)، شامل دانشجویان کارشناسی دانشگاه مورد مطالعه است که به روش تصادفی و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و با توجه به نسبت دانشجویان و به منظور کاهش خطا با افزایش تعداد نمونه، ۴۷۹ نفر، ۳۳۶ نفر دختر (۱۴۴ نفر سال اول، ۱۹۲ نفر سال آخر) و ۱۴۳ نفر پسر، انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. پرسشنامه این پژوهش شامل دو بخش می‌باشد. در ابتدا سئوالات اطلاعات فردی مطرح گردید و در بخش بعدی ۹۵ سؤال با طیف لیکرت چهار گزینه‌ای با گزینه‌های کاملاً موافقم، نسبتاً موافقم، نسبتاً مخالفم و کاملاً مخالفم جهت دریافت اطلاعات منطبق با فرضیه‌ها و اهداف تحقیق می‌باشد. برای محاسبه امتیاز پاسخگویان در هر یک از موارد و تفسیر نتایج گردآوری شده به شیوه جدول (۱) عمل گردید. برای تحقیق مذکور از پرسشنامه استاندارد شده ۹۵ گزینه‌ای سنجش ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان ایرانی تهیه شده توسط کردنائیج و همکاران (۱۵) استفاده گردید. برای بررسی اعتبار پرسشنامه طبق معمول از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید که که در نهایت با محاسبه آلفای کرونباخ[1] (توسط طراحان پرسشنامه) به میزان ۰/۹۲ پایایی پرسشنامه، مورد تأیید قرار می‌گیرد.

جدول ۱- نحوه محاسبه امتیاز پاسخگویان

مورد	بسیار ضعیف	ضعیف	قوی	بسیار قوی
ریسک پذیری متعادل	۱۸-۴۳	۴۳-۵۱	۵۱-۵۷	۵۷-۷۲
کانون کنترل درونی	۱۷-۴۹	۴۹-۵۵	۵۵-۶۰	۶۰-۶۸
نیاز به موفقیت	۱۵-۴۴	۴۴-۴۸	۴۸-۵۳	۵۳-۶۰
سلاست فکری	۱۳-۳۴	۳۴-۳۸	۳۸-۴۳	۴۳-۵۲
عملگرایی	۸-۲۵	۲۵-۲۸	۲۸-۳۰	۳۰-۳۲
تحمل ابهام	۱۱-۱۸	۱۸-۲۲	۲۲-۲۶	۲۶-۴۴
رویاپردازی	۷-۱۹	۱۹-۲۱	۲۱-۲۳	۲۳-۲۸
چالش طلبی	۶-۱۶	۱۶-۱۹	۱۹-۲۱	۲۱-۲۴
کارآفرینی	۹۵-۲۶۴	۲۶۴-۲۸۳	۲۸۳-۳۰۳	۳۰۳-۳۸۰

1- Cronbach-alpha

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

نتایج و بحث

همان طور که در جدول (۲) مشاهده می‌گردد، دانشجویان مورد مطالعه، نزدیک به ۷۳ درصد در ویژگی ریسک‌پذیری متعادل، ۹۹/۴ درصد در ویژگی کانون کنترل درونی، ۹۹/۷ درصد در ویژگی نیاز به موفقیت، ۹۲ درصد در ویژگی سلاست فکری، ۱۰۰ درصد در ویژگی عملگرایی، ۴۸ درصد در ویژگی تحمل ابهام، ۹۸/۵ درصد در ویژگی رویاپردازی، ۹۷/۹ درصد در ویژگی چالش‌طلبی ضعیف و بسیار ضعیف می‌باشند. از سوی دیگر نزدیک به ۲۷ درصد در ویژگی ریسک‌پذیری متعادل، ۰/۶ درصد در ویژگی کانون کنترل درونی، ۰/۳ درصد در ویژگی نیاز به پیشرفت، ۸ درصد در ویژگی سلاست فکری، ۵۲ درصد در ویژگی تحمل ابهام، ۱/۵ درصد در ویژگی رویاپردازی، ۲ درصد در ویژگی چالش‌طلبی قوی و بسیارقوی می‌باشند. به عبارتی دیگر، بیشترین ضعف در ویژگی عمل‌گرایی و بیشترین قوت در ویژگی تحمل ابهام دیده می‌شود. در نهایت ۹۹/۴ درصد دانشجویان مورد مطالعه از نظر کارآفرینی ضعیف و بسیار ضعیف می‌باشند و تنها نزدیک به ۰/۶ درصد از این منظر شرایط مطلوبی دارند و قوی و بسیار قوی می‌باشند.

جدول ۲- توزیع فراوانی نمونه مورد مطالعه بر اساس ویژگی‌ها

ویژگی	بسیار ضعیف		ضعیف		قوی		بسیار قوی	
	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی
ریسک‌پذیری متعادل	۱۴۳	۴۲/۵۶	۱۰۲	۳۰/۳۶	۶۵	۱۹/۳۴	۲۶	۷/۷۴
کانون کنترل درونی	۳۳۰	۹۸/۲۱	۴	۱/۱۹	۲	۰/۶	–	–
نیاز به موفقیت	۳۳۴	۹۹/۴۰	۱	۰/۳۰	۱	۰/۳۰	–	–
سلاست فکری	۲۶۴	۷۸/۵۷	۴۵	۱۳/۳۹	۲۱	۶/۲۵	۶	۱/۷۹
عملگرایی	۳۳۶	۱۰۰	–	–	–	–	–	–
تحمل ابهام	۹۶	۲۸/۵۷	۶۵	۱۹/۳۵	۸۰	۲۳/۸۱	۹۵	۲۸/۲۷
رویاپردازی	۳۰۹	۹۱/۹۶	۲۲	۶/۵۵	۵	۱/۴۹	–	–
چالش طلبی	۲۹۵	۸۷/۷۹	۳۴	۱۰/۱۲	۵	۱/۴۹	۲	۰/۶۰
کارآفرینی	۳۳۴	۹۹/۴۰	۲	۰/۶۰	–	–	–	–

تحلیل داده‌ها

فرضیه نخست: میان دانشجویان دختر و پسر از نظر ویژگی‌های کارآفرینانه اختلاف معنی‌داری وجود دارد.

همانطور که نتایج آزمون t در جدول (۳) نشان می‌دهد بین پسرها و دخترهای دانشجوی مورد بررسی، در ویژگی‌های نیاز به موفقیت، عمل‌گرایی، تحمل ابهام، چالش‌طلبی، رویاپردازی و در نهایت کارآفرینی، اختلاف معنی‌داری وجود ندارد. اما در خصوص ویژگی‌های سلاست فکری، کانون کنترل با اطمینان ۹۵ درصد و ریسک‌پذیری با اطمینان ۹۹ درصد بین دانشجویان پسر و دختر جامعه مورد پژوهش اختلافی معنی‌دار وجود دارد.

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

جدول ۳- تحلیل وضعیت ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان مورد مطالعه براساس جنسیت

ویژگی	جنسیت	میانگین	فراوانی	انحراف معیار	خطای معیار	آزمون t	سطح معنی‌داری
سلاست فکری	پسر	۲۶/۹۶	۱۴۳	۷/۴۲۶	۰/۶۳۲	۱/۹۷۱	۰/۰۴۹
	دختر	۲۸/۴۳	۳۳۶	۷/۲۷۰	۰/۴۰۵		
کانون کنترل درونی	پسر	۲۹/۷۴	۱۴۳	۸/۸۵۳	۰/۷۴۸	-۲/۴۶۱	۰/۰۱۴
	دختر	۲۷/۷۵	۳۳۶	۷/۶۴۷	۰/۴۲۰		
نیاز به موفقیت	پسر	۲۶/۷۷	۱۴۳	۸/۲۹۷	۰/۶۹۹	۰/۰۷۱	۰/۹۴۴
	دختر	۲۶/۸۳	۳۳۶	۷/۱۱۴	۰/۳۹۳		
تحمل ابهام	پسر	۱۹/۲۶	۱۴۳	۹/۴۰۳	۰/۷۸۹	۱/۱۵۱	۰/۲۵۰
	دختر	۲۰/۲۹	۳۳۶	۸/۷۵۷	۰/۴۷۸		
چالش طلبی	پسر	۹/۹۲	۱۴۳	۵/۳۳۲	۰/۴۴۶	۱/۰۵۵	۰/۲۹۲
	دختر	۱۰/۴۶	۳۳۶	۵/۱۰۶	۰/۲۷۹		
عمل گرایی	پسر	۱۱/۴۰	۱۴۳	۵/۲۷۳	۰/۴۴۱	-۰/۷۷۲	۰/۴۴۱
	دختر	۱۱/۰۴	۳۳۶	۴/۴۵۱	۰/۲۴۳		
رویاپردازی	پسر	۱۱/۲۹	۱۴۳	۶/۱۰۰	۰/۵۱۰	۱/۳۴۷	۰/۱۷۹
	دختر	۱۲/۰۶	۳۳۶	۵/۵۴۶	۰/۳۰۳		
ریسک پذیری	پسر	۴۴/۱۰	۱۴۳	۹/۳۵۸	۰/۵۱۱	۳/۹۴۵	۰/۰۰۰
	دختر	۴۰/۳۳	۳۳۶	۱۰/۰۷۸	۰/۸۴۳		
کارآفرینی	پسر	۱۷۳/۶۰	۱۴۳	۴۴/۶۵۴	۳/۷۳۴	۱/۲۴۱	۰/۲۱۵
	دختر	۱۷۸/۸۱	۳۳۶	۴۰/۸۶۲	۲/۲۲۹		

فرضیه دوم: میان دانشجویان دختر سال اول و سال آخر دانشگاه از نظر ویژگی‌های کارآفرینانه، اختلاف معنی‌داری وجود دارد.

همانطور که نتایج آزمون t در جدول (۴) نشان می‌دهد، بین دانشجویان سال اول و دانشجویان سال چهارم مورد مطالعه، در هیچ یک از ویژگی‌ها و در نهایت کارآفرینی، اختلاف‌معنی داری وجود ندارد.

فرضیه سوم: میان ویژگی‌های کارآفرینانه دخترها و ویژگی‌های فردی آنان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

بر اساس ضرایب همبستگی (جدول ۵)، بین نوع دیپلم و ویژگی‌های ریسک‌پذیری، نیاز به موفقیت، سلاست فکری و همچنین کارآفرینی با اطمینان ۹۹ درصد و با تحمل ابهام با اطمینان ۹۵ درصد رابطه‌ای معنی‌دار وجود دارد. نوع شغل پدر به جز ریسک‌پذیری و آن هم در سطح ۹۵ درصد، با هیچ یک از ویژگی‌های شخصیتی رابطه ندارد، داشتن تخصص نیز با تحمل ابهام، سابقه راه‌اندازی کسب و کار و تمایل به راه‌اندازی کسب و کار با ۹۵ درصد اطمینان، رابطه‌ای معنی‌دار دارد. داشتن سابقه راه‌اندازی کسب و کار و تمایل کنونی به راه‌اندازی کسب و کار نیز با داشتن مهارت یا تخصص و با ۹۵ درصد اطمینان رابطه‌ای معنی‌دار دارد.

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

جدول ۴- تحلیل وضعیت ویژگی‌های شخصیتی در دانشجویان سال اول و آخر

ویژگی	سال	میانگین	فراوانی	انحراف معیار	خطای معیار	آزمون t	سطح معنی‌داری
سلاست فکری	اول	۲۸/۷۰	۱۴۴	۷/۸۴۶	۰/۵۷۵	۰/۷۷۳	۰/۱۰۱
	آخر	۲۸/۰۷	۱۹۲	۶/۴۱۷	۰/۵۴۸		
کانون کنترل درونی	اول	۲۷/۵۲	۱۴۴	۷/۵۱۱	۰/۵۴۶	-۰/۶۲۶	۰/۱۴۵
	آخر	۲۸/۰۶	۱۹۲	۷/۸۴۲	۰/۶۵۸		
نیاز به موفقیت	اول	۲۶/۶۱	۱۴۴	۷/۴۷۵	۰/۵۴۴	-۰/۶۴۶	۰/۱۹۹
	آخر	۲۷/۱۲	۱۹۲	۶/۶۰۵	۰/۵۶۰		
تحمل ابهام	اول	۱۹/۸۸	۱۴۴	۸/۲۹۸	۰/۵۹۹	-۱/۰۰۷	۰/۲۷۴
	آخر	۲۰/۸۵	۱۹۲	۹/۳۳۵	۰/۷۷۸		
چالش‌طلبی	اول	۱۰/۵۵	۱۴۴	۵/۰۹۲	۰/۳۶۷	۰/۳۷۶	۰/۹۲۹
	آخر	۱۰/۳۴	۱۹۲	۵/۱۴۲	۰/۴۲۸		
عمل گرایی	اول	۱۱/۰۸	۱۴۴	۴/۳۱۶	۰/۳۱۱	۰/۲۰۱	۰/۶۰۹
	آخر	۱۰/۹۸	۱۹۲	۴/۶۳۹	۰/۳۸۷		
رویاپردازی	اول	۱۲/۰۱	۱۴۴	۵/۴۸۹	۰/۳۹۶	-۰/۱۹۸	۰/۹۶۰
	آخر	۱۲/۱۳	۱۹۲	۵/۶۴۱	۰/۴۷۰		
ریسک‌پذیری	اول	۴۵/۱۷	۱۴۴	۹/۷۹۰	۰/۷۰۷	۲/۴۲۷	۰/۲۰۳
	آخر	۴۲/۶۸	۱۹۲	۸/۵۷۸	۰/۷۱۵		
کارآفرینی	اول	۱۷۹/۷۷	۱۴۴	۴۰/۱۸۱	۲/۹۰۰	۰/۴۹۷	۰/۹۵۱
	آخر	۱۷۷/۵۳	۱۹۲	۴۱/۸۵۹	۳/۴۸۸		

جدول ۵- همبستگی بین متغیرهای فردی و ویژگی‌های کارآفرینانه

ویژگی های فردی	شغل پدر	نوع دیپلم	داشتن مهارت یا تخصص	سابقه راه اندازی کسب و کار	تمایل به راه‌اندازی کسب و کار
ریسک‌پذیری	۰/۱۳۵*	۰/۱۵۸**	۰/۰۳۰	۰/۰۹۶	-۰/۰۱۳
کانون کنترل درونی	-۰/۰۰۶	-۰/۰۹۶	-۰/۰۷۸	-۰/۰۲۰	۰/۰۴۱
نیاز به موفقیت	-۰/۰۳۶	-۰/۱۴۳**	۰/۰۰۰	۰/۰۱۴	۰/۰۶۵
سلاست فکری	-۰/۰۴۶	-۰/۱۵۹**	۰/۰۴۶	۰/۰۹۹	-۰/۰۲۶
عمل‌گرایی	۰/۰۷۸	-۰/۰۹۱	-۰/۰۳۴	-۰/۰۶۱	۰/۰۵۳
تحمل ابهام	۰/۰۵۸	-۰/۱۳۳*	-۰/۱۱۲*	-۰/۰۵۷	-۰/۰۵۲
رویاپردازی	۰/۰۳۹	-۰/۰۹۰	-۰/۰۱۸	-۰/۰۱۲	-۰/۰۳۵
چالش‌طلبی	۰/۰۳۷	-۰/۰۹۳	-۰/۰۵۵	-۰/۰۴۹	-۰/۰۳۰
کارآفرینی	۰/۰۴۴	-۰/۱۸۱**	-۰/۰۳۶	۰/۰۱۶	-۰/۰۰۱
داشتن مهارت یا تخصص	-۰/۰۸۸	۰/۰۱۹	۱	۰/۱۱۸*	۰/۱۳۰*
سابقه راه‌اندازی کسب و کار	-۰/۰۳۰	۰/۰۵۷	۰/۱۱۸*	۱	۰/۰۹۲
تمایل به راه‌اندازی کسب و کار	-۰/۰۵۸	-۰/۰۷۲	۰/۱۳۰*	۰/۰۹۲	۱

* و **: معنی‌دار در سطح احتمال ۵ و ۱ درصد.

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

بر اساس نتایج به دست آمده، اغلب دانشجویان در ویژگی ریسک‌پذیری متعادل، سلاست فکری ضعیف و بسیار ضعیف می‌باشند. ضعف دانشجویان در این ویژگی‌ها با نتایج پژوهش بدری (۳)، فیض (۷) و قاسم‌نژاد مقدم (۱۰)، شریف‌زاده و عبدالله‌زاده (۳۰) همسویی دارد. ضعف دانشجویان در ویژگی‌های کانون کنترل درونی و رویاپردازی، نیز با نتایج پژوهش بدری (۳)، قاسم‌نژاد مقدم (۱۰)، شریف‌زاده و عبدالله‌زاده (۳۰) همسو، اما با نتایج فیض (۷) همسویی ندارد. اما ضعیف بودن دانشجویان در ویژگی نیاز به موفقیت با نتایج پژوهش قاسم‌نژاد مقدم (۱۰) و بدری (۳) همسویی ندارد ولی با نتایج زالی (۳۵)، فیض (۷) و شریف‌زاده و عبدالله‌زاده (۳۰) همسو می‌باشد. دانشجویان مورد مطالعه در ویژگی عملگرایی نیز ضعیف و بسیار ضعیف می‌باشند که این امر با نتایج شریف‌زاده و عبدالله‌زاده (۳۰) همسو ولی با نتایج فیض (۷) و مردانشاهی (۱۷) همسویی ندارد. در خصوص ویژگی چالش‌طلبی هم دانشجویان وضعیت مطلوبی نداشته و بیشترشان ضعیف و بسیار ضعیف می‌باشند که این امر با نتایج فیض (۷) و شریف‌زاده و عبدالله‌زاده (۳۰) همسویی دارد. دانشجویان مورد مطالعه تنها در یک ویژگی و آن هم تحمل ابهام از شرایط مناسب‌تری برخودار بودند و کمی بیش از نیمی از آنها در این ویژگی قوی و بسیار قوی بودند که با نتایج فیض (۷) و شریف‌زاده و عبدالله‌زاده (۳۰) مبنی بر قوی بودن دانشجویان در این صفت همسو می‌باشند. با اینکه تحمل ابهام و کارآفرینی رابطه تنگاتنگ و نزدیکی با هم دارند و در واقع تحمل ابهام، روشی است که یک فرد با مجموعه‌ای از موقعیت‌های ناآشنا و پیچیده و نامفهوم روبه رو می‌گردد و سر و کار داشتن با ابهام و عدم قطعیت، از ویژگی‌های مهم افراد کارآفرین است و سبب انگیزش و کارآفرینی در آنان می‌شود (۶،۴)، اما در نهایت اکثریت قریب به اتفاق دانشجویان مورد مطالعه، از نظر کارآفرینی ضعیف و بسیار ضعیف می‌باشند که این امر با نتایج عزیزی (۲) و جعفری مقدم و اعتمادی (۱۳) همسو می‌باشد ولی با نتایج فیض (۷) همسو نیست.

نتایج به دست آمده از آزمون فرض اول نشان می‌دهد که بین پسرها و دخترهای دانشجوی مورد بررسی، در ویژگی‌های نیاز به موفقیت، عمل‌گرایی، تحمل ابهام، چالش‌طلبی، رویاپردازی و در نهایت کارآفرینی اختلاف معنی‌داری وجود ندارد. اما در خصوص ویژگی‌های سلاست فکری، کانون کنترل و ریسک‌پذیری بین دانشجویان پسر و دختر جامعه مورد پژوهش اختلافی معنی‌دار وجود دارد. که وجود تفاوت معنی‌دار در ویژگی ریسک‌پذیری با نتایج امینی (۱) نیز همسو می‌باشد. که با توجه به میانگین داده‌ها، میزان ویژگی‌های ریسک‌پذیری و کانون کنترل در پسرها بیشتر از دخترها می‌باشد و میزان ویژگی سلاست فکری در دخترها بیشتر از پسرها می‌باشد.

اما با توجه به ضعف جدی دخترها در نیاز به موفقیت و میزان پایین ریسک‌پذیری در آنها، طبق نتایج پژوهش و همچنین با توجه به نتایج محمدی (۲۰) مبنی بر وجود رابطه‌ی قوی و مثبت میان موفقیت‌طلبی و ریسک‌پذیری دخترها و تمایل آنها به

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

کارآفرینی، با افزایش موفقیت‌طلبی و ریسک‌پذیری می‌توان تمایل آنها را به کارآفرینی افزایش داد.

از سوی دیگر، نتایج آزمون فرض دوم نشان‌دهنده عدم وجود رابطه معنی‌دار در هر یک از ویژگی‌ها، بین دانشجویان سال اول و سال چهارم مورد مطالعه می‌باشد. با توجه به میانگین دانشجویان سال اول و دانشجویان سال آخر، میانگین کارآفرینی در دانشجویان سال آخر به نسبت دانشجویان سال اول کمتر می‌باشد هرچند میان این صفت در بین دانشجویان اختلاف معنی‌داری دیده نشده است. این امر می‌تواند به علت برآورده نشدن انتظارات دانشجویان از دانشگاه‌ها در کسب مهارت‌های مورد نیاز، ابهام در شرایط اقتصادی جامعه و بالطبع شرایط سخت اشتغال و کسب و کار و بی‌انگیزگی و بلاتکلیفی ناشی از آن باشد هر چند که این اختلاف اکنون اندک و معنی‌دار نیست اما در صورت عدم برنامه‌ریزی مناسب چه بسا شاهد تشدید و معنی‌دار شدن این اختلاف باشیم. نتایج پژوهش امینی (۱) نیز عدم وجود رابطه معنی‌دار بین دانشجویان سال اول و سال چهارم، در عین حال پایین‌تر بودن نمره کل کارآفرینی دانشجویان سال آخر در مقایسه با سال اول را نشان می‌دهد.

در رابطه با نتایج آزمون فرض سوم، نتایج حاکی است که بین نوع دیپلم و ویژگی‌های نیاز به موفقیت، سلاست فکری، تحمل ابهام و در نهایت کارآفرینی، رابطه‌ای معنی‌دار وجود دارد. به عبارتی دیگر، نتایج داده‌ها نشان می‌دهد که میزان این ویژگی‌ها به ترتیب در دانشجویان دارای دیپلم علوم انسانی، تجربی و ریاضی، افزایش می‌یابد. گرچه بین ویژگی ریسک‌پذیری با نوع دیپلم نیز رابطه‌ی معنی‌دار وجود دارد اما میزان این ویژگی‌ها به ترتیب در دانشجویان دارای دیپلم علوم‌انسانی، تجربی و ریاضی، کاهش می‌یابد. در خصوص رابطه شغل پدر نیز نتایج نشان می‌دهد که شغل پدر دانشجویان به جز ریسک‌پذیری با هیچ یک از ویژگی‌ها رابطه‌ای ندارد. به عبارتی دیگر، میان دانشجویانی که شغل پدرشان دولتی و یا آزاد می‌باشد، از نظر میزان این ویژگی تفاوت وجود دارد و دانشجویانی که پدرشان دارای شغل دولتی می‌باشند از ویژگی ریسک‌پذیری بالاتری برخوردار می‌باشند، که این امر ممکن است به علت هراس و سرخوردگی احتمالی برخی از دانشجویانی باشد که شغل پدرشان آزاد بوده و شاهد نوسانات و تغییرات سریع در بازار و گاهاً کاهش موفقیت پدرانشان در کسب و کارهایشان در سال‌های اخیر باشد. این نتیجه با نتایج مرادی و شعبانعلی‌فمی (۲۱) مبنی بر وجود رابطه میان شغل والدین و خطرپذیری با ۹۹ درصد اطمینان، نتایج یارایی (۳۴) که نشان داد رابطه معنی‌داری بین شغل والدین و قابلیت‌های کارآفرینی وجود دارد، همسو می‌باشد. داشتن تخصص نیز با تحمل ابهام، سابقه راه‌اندازی کسب و کار و تمایل به راه‌اندازی کسب و کار رابطه‌ای معنی‌دار دارد، ولی با هیچ یک از ویژگی‌های شخصیتی مورد مطالعه رابطه ندارد.

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

به عبارتی دیگر هرچه مهارت و تخصص در دانشجویان بیشتر باشد، آنها از تحمل ابهام بالاتری برخوردار می‌باشند. اما داشتن سابقه راه‌اندازی کسب و کار و تمایل به راه‌اندازی کسب و کار، با افزایش مهارت کاهش می‌یابد که این امر غیر قابل انتظار بوده و بررسی بیشتری را می‌طلبد.

در مجموع، با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش و توجه به اینکه در رویکرد ویژگی‌های شخصیتی، باور بر این است که برای گسترش کارآفرینی یا باید افرادی را در جامعه جستجو کرد که این ویژگی‌ها، به خودی خود در آنها هست و یا با آموزش و مشاوره، این ویژگی‌ها را در افراد فاقد این ویژگی‌ها پرورش داد (۷). لذا یکی از راه‌کارهای توسعه کارآفرینی زنان، توسعه ویژگی‌های کارآفرینانه و بیان اهمیت و جایگاه این ویژگی‌ها است و باید با بازبینی در برنامه‌های آموزشی و کمک آموزشی آموزش عالی، خاصه در حوزه‌ی کشاورزی، زمینه‌های تقویت و بروز این ویژگی‌ها را فراهم نمود و اجازه نداد که نیمی از جمعیت آماده به کار کشور در توسعه کشور فعال نبوده و نقشی مؤثر در صنعت کشاورزی و تولیدات آن به عنوان کالاهای استراتژیک نداشته باشند.

این ضعف دانشجویان دختر در ویژگی‌های کارآفرینانه و کارآفرینی و تأثیر منفی آن بر کارکرد و عملکرد آنها مختص زمان حال و خود دانشجویان نبوده بلکه با توجه به نقش آنها در تربیت نسل‌های آتی جامعه، تأثیرات آن درازمدت و جبران‌ناپذیر می‌باشد. از این رو، اتخاذ تدابیر ویژه و اجرای برنامه‌های نوین در مراکز آموزش عالی ضروری می‌باشد. به طوری‌که ضمن تدوین برنامه‌های آموزشی و درسی متناسب با نیازهای حرفه‌ای زنان، جهت‌دهی واحدهای درسی به سمت آموزش کارآفرینی متناسب با شرایط اجتماعی زنان، به کارگیری روش‌های نوین و خلاقانه و تدوین کتب درسی کارآفرینی ویژه رشته‌های کشاورزی، آموزش تخصصی اساتید دانشگاه‌ها در زمینه کارآفرینی، تقویت ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان از طریق برگزاری کارگاه‌ها، سمینارهای آموزشی و تخصصی، مسابقات ایده‌ها و طرح‌های کارآفرینانه و حمایت و اجرای برنامه‌های فرهنگی توسط رسانه‌های ملی و عمومی در راستای ترویج فرهنگ کارآفرینی و بهبود ویژگی‌ها اقداماتی ثمر بخش اجرا گردد.

همچنین، پیشنهاد می‌گردد ضمن بررسی دلایل احتمالی مطلوبیت نسبی ویژگی تحمل ابهام و ضعف دانشجویان در دیگر ویژگی‌ها، تحقیقاتی برای شناسایی دیگر عوامل مؤثر بر این ویژگی‌ها و راهکارهای تقویت هرچه بیشتر این ویژگی‌ها صورت پذیرد.

منابع

1. Amini, A., M.R. Tamanaiefar and A.S. Gholami. 2012. Evaluation of Entrepreneurship Capabilities of girl students. Journal of Woman and Society, 3(4): 115-137. (In Persian)
2. Azizi, M. 2003. Entrepreneurship trainning methods. First conference of employment and higher education. Tehran Iran. 386 pp. (In Persian)

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

3. Badri, E. 2004. A survey of entrepreneurship capabilities of Isfahan University students. Master's thesis, Isfahan University. 255 pp. (In Persian)
4. Dew, N., S. Read, SD. Sarasvathy and R. Wiltbank. 2008. Outlines of a behavioral theory of the entrepreneurial firm. Journal of Economic Behavior and Organization, 66(1): 37-59.
5. Engle, R.L., N. Dimitriadi, J.V. Gavidia, C. Schlaegel, S. Delanoe, I. Alvarado, X. He, S. Buame and B. Wolf. 2010. Entrepreneurial intent: A twelve-country evaluation of Ajzen model of planned behavior, international journal of entrepreneurial behavior and research, 16(1): 35-57.
6. Entrialgo, M., E. Fernandez and C.J. Vazquez. 2000. Linking entrepreneurship and strategic management: evidence from Spanish SMEs. *Technovation*, 20(8): 427-36.
7. Feyz, D. 2009. The effect of gender on entrepreneurial personality characteristics of student: case of university of semnan. Womens studies. 7(3(20)): 25-44. (In Persian)
8. Ghafari, H. 2008. Assessment of students' Entrepreneurial capabilities in Arak PNU. National conference on science education and Entrepreneurial development in agricultural applications.. Mashhad Iran. 17 pp. (In Persian)
9. Geuna, A., A. Salter and W.E. Steinmueller. 2003. Science and innovation, edward elgar. Henrekson, m. and rosenberg. N. 2000: incentives for academic entrepreneurship.
10. Ghasemnejad, M.N. 2010. Assesment of students' entrepreneurial in Islamic Azad University. Journal of Innovation and Creativity in Human Science. 1(1): 1-20. (In Persian)
11. Gurol, Y. and N. Atsan. 2006. Entrepreneurial characteristics amongst university students some insights for entrepreneurship education and training in Turkey, Education & training, 48(1): 25-38.
12. Howard, S. 2004. Developing Entrepreneurial Portential in Youth:The Effects of Entrepreneurial Education and Venture Creation, University of South Florida Report, 162-166 pp.
13. Jafari, M.S. and K. Etemadi. 2009. A comparative study of Entrepreneurial attitiudes among master students of Entrepreneurship management and electrical engineering of the University of Tehran. Journal of Entrepreneurship Development, 1(4): 163-182. (In Persian)
14. Jahangiri, A. and S.R. Kalantari. 2008. Study and assessment of managers' Entrepreneurship characteristics(case study: Iran telecommunications company). Journal of Entrepreneurship Development, 1(1): 87-110. (In Persian)
15. Kordnaeij, A., M.R. Zali, H. Hooman and S. Shams. 2007. Measurement instrument of personality characteristics of iranian 's Entrepreneurs. Tarbiat modares University Press. Tehran Iran. 283 pp. (In Persian)
16. Kruzic, D. and I. Pavic. 2010. Students' Entrepreneurial characteristics: Empirical Evidencefrom Croatia, The Business Review, Cambridge, 14(2): 216-221.
17. Mardanshahi, M.M. 2012. Survey of creative personality characteristics of nursing students. 13 th National Conference on Medical Education Mazandaran University of Medical Sciences, Sari Iran. 51 pp. (In Persian)
18. Matviuk, S.G. 2010. A Study of Peruvian Entrepreneurs Leadership Expectations, Journal of American Academy of Business, 16(1): 65-70.
19. Mirghafouri, S.H.A., H. Sayadi Touranlou and S. Fahimi Hanzaei. 2007. Identifying and ranking the barriers to women's entrepreneurial activities using madm techniques (A case study on female entrepreneurs of yazd province). The

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

journal of women's studies (journal of scientific and research on women's studies). (In Persian)
20. Mohammadi, H.R., E. Ahmadi and J.A. Aminshayan. 2011. On the relationship between Personality Characteristics and Entrepreneurship of women. Journal of Woman and Society, 2(1): 99-119. (In Persian)
21. Moradi, H. and F.H. Shabanali. 2010. Identifying Entrepreneurial capactities (case study: Ahwaz-Ramin Agricultural and Natural Resources University; female students). Journal of Entrepreneurship Development, 2(8): 141-161. (In Persian)
22. Moslehe Shirazi, A.N. 2005. Comparative entrepreneurship characteristics of male and female students of Shiraz University and a celebration of women entrepreneures, entrepreneurship seminar, Shiraz,. July. 16-17 pp. (In Persian)
23. Orhan, M. and S. Don. 2001. Why women entre in to entrepreneurship an explanatory model, women in management reviwe, 18: 232-247.
24. Rezaei, M.H. and T. Rahsepar. 2009. A survey of students' entrepreneurship traits (a case study of Darab Islamic Azad University). Quarterly journal of new approach in educational administration, 2(4): 45-62. (In Persian)
25. Robinson, Sh. 2001. An examination of entrepreneurial motives and their influence on the way rural women small business owners manage their employees. Journal of developmental entrepreneurship, 6(2): 151-167.
26. Saidikiya, M. 2008.Principles of Entrepreneurship. Kiya Publishing. Tehran Iran. 304 pp. (In Persian)
27. Salehi Omran, A. and F. Rostami. 2009. Effects of academic education in nurturing entrepreneurship characteristics of students, journal of educational management and planning system, 1(2): 34-22. (In Persian)
28. Sabbaghe Yazdi, S.R. 2006. Instructional content and delivery methods of entrepreneurship education in universities and propose a plan for the K.N. Toosi University. Project report, (In Persian)
29. Shaemi, A., A. Etebariyan and M. Kheirmand. 2011. Educational needs analysis of women entrepreneurs in isfahan. Woman in development and politics (women s research), 9(3(34)): 151-180. (In Persian)
30. Sharifzadeh, A. and Gh. Abdollahzadeh. 2012. Evaluating Relationships between learning styles and Entrepreneurial traits of Agriculture students. Qurterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 18(2): 131-152. (In Persian)
31. Sookhtanlo, M., A. Rezvanfar and S.M. Hashemi. 2009. Psychological Capabilities Affecting Agricultural Students Entrepreneurship Level: A Comparative Study, Research Journal of Agricultural and Biological Sciences, 5(2): 175 pp.
32. Tayebi, K. and R. Nasresfahani.2008. Assessing the impact of Entrepreneurship education on Entrepreneurship index. Journal of Cooperation, 18(3): 16-27. (In Persian)
33. Wennekers, S. and R. Thurik. 1999. Linking Entrepreneurship and Economic Growth. Small business Economic, 13: 27-55.
34. Yaraie, A.R. 2004. Assessment some entrepreneurial spirit in students and comparison with industry leaders. M.Sc. Thesis, Shiraz University, Shiraz. Iran. 18 pp. (In Persian)
35. Zali, M.R., M. Madhushi and A. Kordnaich. 2007. Evaluation of entrepreneurship characteristics of students (Case Study: Mazandaran University). Joutnal of Agricultural Science, 3: 81 pp. (In Persian)

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]

Evaluating and Comparson the Entrepreneurial Characteristics of Female Students(The Cas Study: Sari University of Agricultural Sciences and Natural Resources)

Mohammad Mehdi Mardanshahi[1] and Ali Akbar Aghajani Afrozi[2]

1- Director of Entrepreneurship Center
(Corresponding author: mehdy1352@yahoo.com)
2- Instructor, University of Payam Noor Mazandaran
Received: May 11, 2013 Accepted: July 21, 2013

Abstract

Increase the number of female students in the universities, the role of entrepreneurial characteristics on the employment of graduates, as well as the importance of agriculture and consequences of disregarding its, has led to evaluation the entrepreneurial characteristics of girl agricultural students in this study. The population of this study randomized is 1780 and 336 female subjects were selected. After the test, correlation test and t, the results show that most students (apart from the characteristics of ambiguity tolerance) in the risk-taking, thought fluid, activism, internal control, need for achievement, challenge and visionary are not an ideal condition. There is a significant difference between male and female students in characteristics: activism, need for achievement, tolerance for ambiguity, challenge, visionary and entrepreneurship. But there is a significant difference between male and female students in the characteristics: thought fluid, internal control and risk-taking. In terms of individual characteristics, there is a significant relationship between the type of diploma and risk-taking, need for achievement, thought fluid, ambiguity tolerance and entrepreneurship. But the father's job is not relationship with any of the characteristics except risk-taking. There is relationship between skill and experience in business, tolerance for ambiguity, Tendency to start business relationship. There is no significant difference in any of the entrepreneurship features between first year and fourth year students. These results show that the need to plan for increasing entrepreneurial characteristics of women in higher education due to the strategic role of agriculture in independence and welfare.

Keywords: Entrepreneurship, Personal characteristics, Entrepreneurial characteristics, Gender, Agricultural

[Downloaded from jea.sanru.ac.ir on 2026-11-12]